

ГЛАВА VIII.

Заключение.

- § 52. Общъ възгледъ върху 2-та пуническа война и върху дѣйствиата на картагенцитѣ и римлянитѣ въ нея. — § 53. Общъ възгледъ върху дѣйствиата на Аннибала въ 2-та пуническа война. — § 54. Общъ изводъ за Аннибала, като полководецъ, и за начина и искусството на водението войната отъ него.

§ 52.

Общъ възгледъ върху 2-та пуническа война и върху дѣйствиата на картагенцитѣ и римлянитѣ въ нея.

Като изложихме 2-та пуническа война въ частнитѣ ѝ подробности, нѣка хвърлимъ единъ общъ погледъ върху нея въ военно отношение.

Двѣтѣ най можщи въ древността, но сжщественно различни една отъ друга, републики: войнственната — римска и търговската — картагенска, слѣдъ първото сблъскване помежду си въ Сицилия, на морето и въ Африка въ 1-та пуническа война, която се свършила съ тържеството на римската и унижението на картагенската, останали въ крайно враждебни отношения една къмъ друга. Мира, който прѣкратилъ 1-та пуническа война, не билъ и не можалъ да бжде продължителенъ и траенъ, тъй като неприятелскитѣ отношения между Римъ и Картагенъ, които постепенно се усилвали отъ дѣйствиата имъ въ време на мира, отъ страна на Римъ — въ Италия, Сицилия, Сардиния, Иллирия, Истрия и Гърция, а на Картагенъ — въ Испания, растяли все повече и по вече и довели най послѣ Римъ и Картагенъ,

тъй да се каже, до едноборство за животоъ или смъртъ. Тѣ не можали вече да сжществуватъ нарѣдъ единъ до другъ и едина отъ тѣхъ трѣвало да заине. И двата еднако съдѣйствували за окончателното спрѣкване, но го извършилъ не Римъ, а Картагенъ, въ лицето на прѣдставителя на по силната въ него политическа партия Барцинската — Аннибалъ, възъ основание на плана, много прѣди това замисленъ отъ Амилкара и наполовина изпълненъ отъ него, отъ зетя му Аздрубала и отъ сина му Аннибала. Прѣвземанието и разрушението отъ послѣдния покровителствуваня отъ Римъ и съюзния съ него Сагунтъ послужили дѣйствителенъ поводъ за явно спрѣкване и война, още прѣди да бжде обявена такава отъ римлянитѣ. Слѣдъ това Аннибалъ веднага отишълъ прѣзъ Алпитѣ въ Италия и почналъ въ нея най рѣшителни настѣпателни дѣйствиа противъ Римъ, на който въ три години време нанесълъ, единъ слѣдъ другъ,